

Ministerieel besluit tot inschrijving van de Spaanse Citadel in Zoutleeuw op de lijst van de beschermde archeologische zones

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011;

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 12.3.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2014;

Gelet op het ministerieel besluit van 22 december 2014 tot inschrijving van de Spaanse Citadel in Zoutleeuw op het ontwerp van lijst van de voor bescherming vatbare archeologische zones;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed en gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed van 12 oktober 2015,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium:

Wegens de cultuurhistorische en de wetenschappelijke waarde als archeologische zone:

De Spaanse Citadel, gelegen in

Zoutleeuw, Bethaniastraat zonder nummer, Koepoortstraat zonder nummer, Stationsstraat zonder nummer

bekend ten kadaster:

Zoutleeuw, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 19 (deel), 20C3, 20Y2, 21B2, 21D, 21H2, 21K, 21L, 21M, 21N2, 21P, 21P2, 21R2, 21S2, 21T2, 21V, 21W, 21X, 21Z, 23H, 23K, 23L, 24N, 24P, 24R, 25K2, 34C10, 34C12 (deel), 34D10, 34E10, 34T12 (deel), 34/2B, 34/2C, 34/2D, 36/2G, 36/2H (deel), 37C, 37P, 37R, 37/2B, 38D, 129N (deel) en een deel van het openbaar domein

Zoutleeuw, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummers 277C, 277E, 277F, 278B, 278K, 280A en een deel van het openbaar domein

Zoutleeuw, 2de afdeling, sectie C, perceelnummers 169N, 169T (deel), 174D, 174G, 174K (deel), 174L, 174M, 174N en een deel van het openbaar domein

zoals afgebakend op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het wetenschappelijk en het cultuurhistorisch belang dat de bescherming verantwoordt, wordt als volgt omschreven:

De site van de Spaanse Citadel bevat zowel boven- als ondergronds nog archeologische restanten van de 14de-eeuwse stadsomwalling en 17de-eeuwse vesting met de citadel van Zoutleeuw. De versterkingen getuigen van de uitzonderlijke militaire en politieke positie die de stad Zoutleeuw innam tijdens de middeleeuwen en de nieuwe tijd. Het complex is dan ook een representatief voorbeeld van het Oud-Nederlands vestingsstelsel en citadelbouw met karakteristieke elementen: een glacis, bastions en wallen die grotendeels in aarde zijn opgetrokken, grote grachten, aarden katten op de bastions, gebruik van bedekte wegen en onderwallen, toevoegen van ravelijnen en halve manen.

Deze locatie speelde reeds in de vroege middeleeuwen een belangrijke rol in de historische ontwikkeling van Zoutleeuw. De Sint-Sulpitiuskerk, de eerste parochiekerk van Zoutleeuw, vormde in de late middeleeuwen de kern van het dalscholierenklooster en functioneerde als garnizoenskerk ten tijde van de citadelfase.

De huidige ligging van de Spaanse Citadel, net buiten maar toch aansluitend bij de stadskern van Zoutleeuw, vergroot het unieke karakter en wetenschappelijke potentieel van de site.

Het nog aanwezige archeologisch bodemarchief (zoals de laatmiddeleeuwse stadsmuur, de Koepoort, grachten en wallen, skeletresten, ...) vormt niet alleen een belangrijke bron van informatie over de vroegste geschiedenis van het vroegmiddeleeuws gehucht Ophem met parochiekerk dat evolueerde naar een kloosterareaal intra muros, maar ook over nederzettingpatronen en de militaire geschiedenis van Zoutleeuw. Dankzij het enorme strategisch belang van de stad Zoutleeuw zijn niet alleen heel wat historische bronnen bewaard, maar vormt zowel het bouwkundig als archeologisch erfgoed van de stad een grote rijkdom. De potentiële kennisvermeerdering over het militair erfgoed is significant. Archeologisch onderzoek kan informatie opleveren over de manier waarop dergelijke sites zijn aangelegd, aangepast, onderhouden en ontmanteld.

Bovendien huisvest de site een waardevolle fauna en flora. De site is een belangrijke archeologische en historische zone en dient behouden te worden als een belangrijke getuige enerzijds en met het oog op toekomstig onderzoek anderzijds.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De voorschriften bepaald in hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en hoofdstuk 6 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.

Brussel,

1 8 JAN. 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS